

ZAŁĄCZNIK
do Uchwały Nr 40/III/2018
Rady Miasta Płocka
z dnia 28 grudnia 2018 roku
w sprawie: przyjęcia
Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2019 rok

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2019 ROK**

WPROWADZENIE

Nadużywanie alkoholu powoduje szereg negatywnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych oraz prawnych, co wymaga podejmowania różnorodnych działań zapobiegających oraz naprawczych. Działania gminne z zakresu profilaktyki uzależnień oraz rozwiązywania problemów alkoholowych określone są w *Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* uchwalanym corocznie przez Radę Miasta Płocka. Wymienione działania wynikają z postanowień art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Płocka oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w *Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020*. Działania realizowane w ramach Programu są powiązane z realizacją zadań gminnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Program określa cele i zadania, a także działania służące ich realizacji.

Główne założenia *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok* dotyczą dalszego rozwoju działań z obszaru profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych, mających na celu zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz niwelowanie i zmniejszanie negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu. Program uwzględnia w dużym stopniu kontynuację oraz rozwój sprawdzonych przedsięwzięć podejmowanych w latach poprzednich, jak również podejmowanie działań wynikających z aktualnych potrzeb lokalnych określonych w „Raportie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2017 rok”. Opisane sposoby realizacji poszczególnych zadań Programu wynikają z możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Cele i działania określone w Programie są zgodne z *Krajowym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych* zawartym w *Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020* oraz *Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020*, które definiują kierunki działań z ww. zakresu. Założenia Programu są zgodne z „Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku” wydanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach realizacji Programu prowadzone będą systematyczne działania z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki oraz redukcji szkód, rehabilitacji zdrowotnej, społecznej oraz zawodowej, skierowane do społeczności lokalnej - do wszystkich mieszkańców Płocka, którzy spotykają się z problematyką uzależnień, w szczególności dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu, ich rodziców oraz nauczycieli; osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, w tym osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy; osób uzależnionych od alkoholu; osób współuzależnionych; osób doznających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Szereg działań skierowanych będzie do dzieci wychowujących się w rodzinach, w których występują problemy alkoholowe.

Program został opracowany przez *Zespół ds. opracowania projektu dokumentu pn. „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok”* powołany Zarządzeniem Nr 4458/2018 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 6 sierpnia 2018 roku. W skład Zespołu weszli przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. zdrowia i profilaktyki uzależnień, Wydziału Edukacji i Kultury oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Treść Programu została zaopiniowana pozytywnie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ponadto projekt Programu przekazano do konsultacji podmiotom zajmującym się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, jak również Płockiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego.

Działania ujęte w Programie będą realizowane przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Płocka, w szczególności Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji i Kultury, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podmioty realizujące zadania z ww. zakresu, w szczególności: placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Straż Miejską w Płocku, Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku, Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku, Książnicę Płocką, Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, instytucje, organizacje pozarządowe oraz podmioty wyłonione w wyniku rozstrzygnięć konkursów ofert ogłaszanych w ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* oraz ustawy z dnia 11 września 2015 roku *o zdrowiu publicznym*.

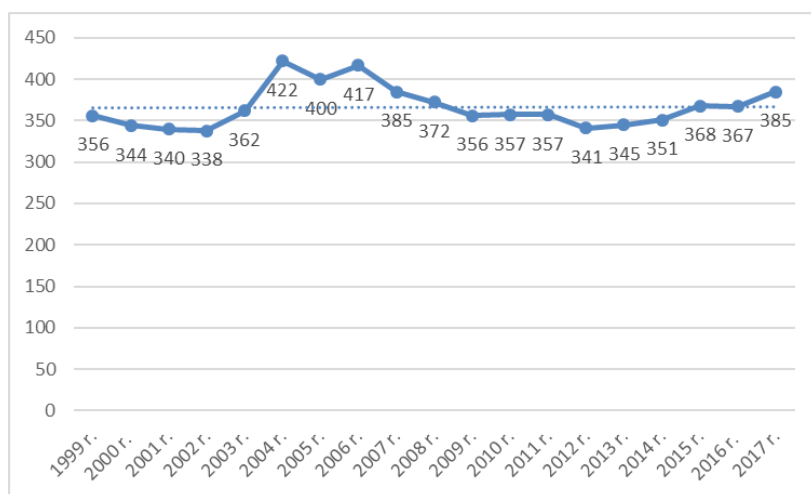
DIAGNOZA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W PŁOCKU

Punktem wyjścia przy planowaniu działań oraz opracowaniu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych była diagnoza określająca skalę i rodzaj problemów alkoholowych, istniejące zasoby oraz potrzeby w zakresie działań z ww. obszaru. W 2018 roku został przygotowany „Raport stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2017 rok”, którego celem było m. in. przedstawienie oraz analiza poszczególnych problemów związanych z alkoholem występujących w Płocku, określenie ich natężenia i rozmiarów oraz dynamiki zmian w dłuższej perspektywie czasowej. Diagnoza zawiera informacje dotyczące analizy rynku alkoholowego oraz dostępności napojów alkoholowych, konsekwencji zdrowotnych, prawnych i społecznych związanych z niewłaściwym używaniem alkoholu, w tym zjawiska przemocy w rodzinie.

Na podstawie danych zawartych w ww. Raporcie poniżej przedstawiono najważniejsze informacje na temat problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie występujących w naszym mieście. Poniższe informacje zostały wykorzystane przy ustalaniu lokalnych działań realizowanych w ramach zadań Programu.

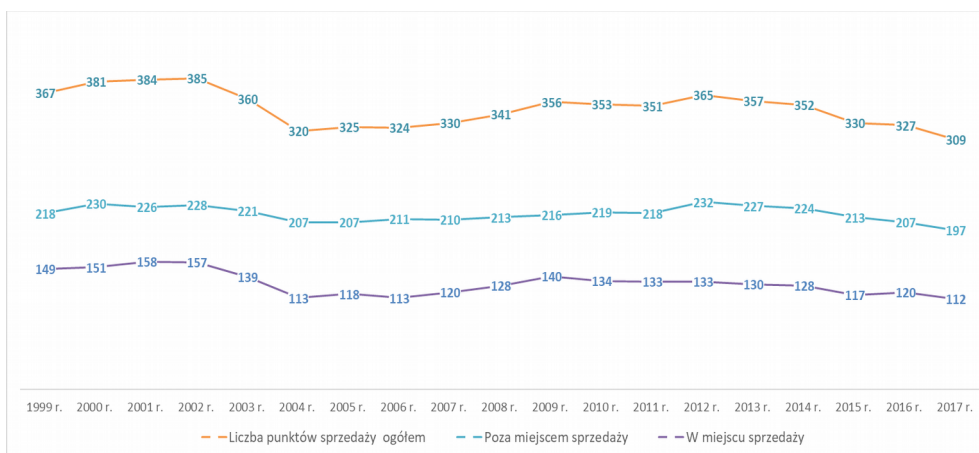
1. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

W ramach monitorowania problemów alkoholowych należy dokonywać analizy dostępności fizycznej napojów alkoholowych, ponieważ duża dostępność alkoholu sprzyja powstawaniu różnych problemów alkoholowych. Dostępność fizyczną alkoholu w Płocku przedstawia poniższy wykres. W Płocku w 2017 roku na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało 385 mieszkańców i jest to wzrost w porównaniu z 2016 rokiem o 18 osób.

Wykres 1. Liczba osób przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w latach 1999-2017.

W 2017 roku nastąpił spadek liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych w każdej kategorii zezwoleń. Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wyniosła 309 i spadła w stosunku do 2016 roku o 18 punktów. Nastąpił spadek liczby punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zarówno w miejscu sprzedaży (spadek o 8 punktów), jak i poza miejscem sprzedaży (spadek o 10 punktów). Dynamikę zmian w obszarze liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych ilustruje wykres poniżej.

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem oraz w miejscu i poza miejscem sprzedaży w latach 1999 – 2017.

Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie zmienił się i w roku 2017 wynosił 370 (220 – limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – sklepy, 150 – limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – gastronomia). Limit ten przewyższał faktyczną liczbę wykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Szkody zdrowotne

Nadużywanie napojów alkoholowych wywołuje szkody zdrowotne u osób pijących, jak również członków ich rodzin. W Płocku funkcjonują podmioty udzielające pomocy ww. osobom, podmioty te dysponują danymi na temat rozmiarów problemów alkoholowych. Analizując przedstawione informacje należy pamiętać, że nie są one prostym odzwierciedleniem rozmiaru zaburzeń spowodowanych nadmiernym piciem alkoholu. Poniższe dane obrazują poziom dostępności do specjalistycznej pomocy.

1. Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o. w 2017 roku przyjęła 698 osób, co stanowi wzrost o 30 osób w stosunku do roku 2016. Znaczny spadek liczby pacjentów z 803 osób do 690 odnotowano w roku 2014. W latach 2015-2016 przyjęto zbliżoną liczbę pacjentów – odpowiednio 683 i 668 osób – co oznaczało dalszy spadek. W 2014 roku liczba pacjentów pierwszorazowych była na niezbyt wysokim, w porównaniu ze średnią wieloletnią poziomie – 206 osób, natomiast w 2015 roku była najniższa na przestrzeni ostatnich 20 lat – 163 osoby, w 2016 roku liczba takich pacjentów wzrosła do 194 osób, natomiast w 2017 roku o kolejne 23 osoby. Liczba pacjentów zobowiązanych do leczenia po wdrożeniu w 2014 roku w stosunku do roku 2013 z 71 do 112 osób, w 2015 roku zmalała do 99 osób, w 2016 roku odnotowano dalszy spadek do 62 osób. W 2017 roku odnotowano wzrost liczby pacjentów zobowiązanych do leczenia o 32 osoby (do 94 osób).
2. W Pododdziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o. ogółem w 2017 roku hospitalizowano 455 osób uzależnionych od alkoholu (w 2016 roku – 409 osób, w 2015 roku – 514, a w 2014 roku – 484). W latach 2014-2016 postępowała dalsza tendencja spadkowa liczby przyjęć pierwszorazowych, w 2014 roku takich przyjęć było 253, w 2015 roku – 97, natomiast w 2016 roku – 56. W 2017 roku zanotowano wzrost liczby pacjentów pierwszorazowych do 102 osób. Liczba pacjentów kierowanych na leczenie decyzją sądu po chwilowym wdrożeniu w 2013 roku - 22 osoby, utrzymuje się na podobnym poziomie: w 2014 roku – 14 osób, w 2015 roku – 13, w 2016 roku – 15 i w 2017 roku – 14.
3. Wojewódzki Szpital Zespolony w Płocku - zestawienie danych z lat 2013-2017 wskazuje na wahania trendu liczby przyjęć z powodu zatrucia alkoholowego - od 24 osób w 2013 roku do 62 osób w 2017 roku.

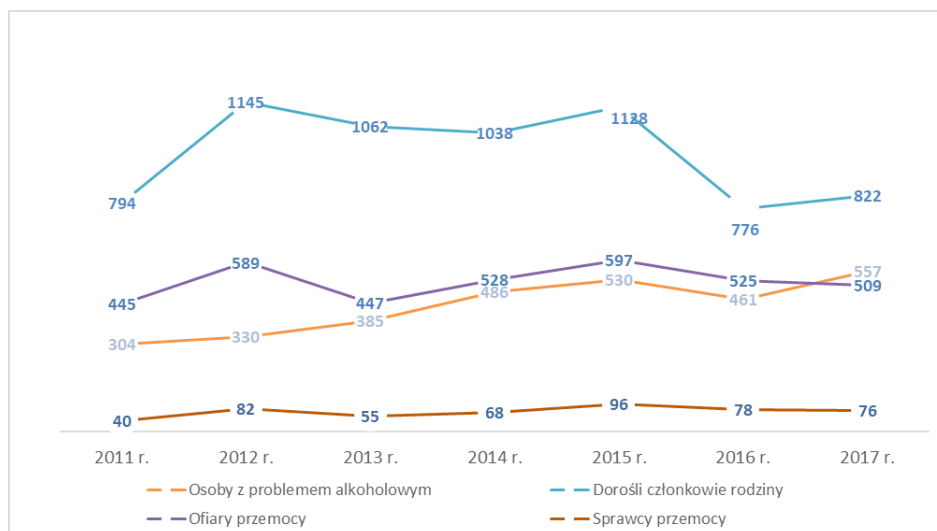
W 2017 roku z powodu zatrucia leczono dwukrotnie więcej osób niż w 2016 roku. W 2016 i 2017 roku odnotowano po 3 zgony (w roku 2015 zmarły 2 osoby, a w 2014 roku 6 osób).

4. W Wojewódzkim Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie – Zalesiu w 2017 roku liczba pacjentów po raz kolejny zmalała do 56 osób (w 2016 roku były 73 osoby, w 2015 roku – 76, w 2014 roku – 77). Po dużym spadku zaobserwowanym w 2013 roku w grupie pacjentów pierwszorazowych – spadek z 49 osób do 26 osób, w 2014 roku nastąpił wzrost do 44 osób, w 2015 roku niewielki spadek do 41 osób i w 2016 roku ponowny wzrost do 44 osób. W 2017 roku zaobserwowano spadek do 32 osób. W 2013 roku nastąpił gwałtowny spadek w kategorii pacjentów przyjętych z nakazu sądowego – było ich tylko 3, w 2014 roku nastąpił wzrost do 11 osób, natomiast w 2015 roku niewielki spadek do 9 osób i w 2016 roku do 8 osób. W 2017 roku nastąpił kolejny gwałtowny spadek do 1 osoby.
5. Według danych przekazanych z Ośrodka Medyczno-Psychologicznego „VIDE” w Płocku w 2017 roku w Oddziale Dziennym Leczenia Uzależnienia od Alkoholu leczyło się 80 osób (w 2015 roku - 23 osoby, w 2013 roku - 73.). Zobowiązanych do leczenia w 2017 roku było 8 osób, a przyjętych po raz pierwszy – 58 osób. W Poradni Leczenia Uzależnień leczonych było 129 osób, w tym zobowiązanych do leczenia odwykowego było 15 pacjentów i 15 osób było leczonych po raz pierwszy.
6. Według danych otrzymanych z Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku (dane dotyczą nie tylko mieszkańców Płocka) - od 2010 roku systematycznie maleje liczba pacjentów Pogotowia będących pod wpływem alkoholu, w 2017 roku nastąpił kolejny spadek interwencji - do 831 osób będących pod wpływem alkoholu (w 2016 roku interweniowano do 998 osób, w 2015 roku do 1 171, w roku 2014 do 1 185, w roku 2013 do 1 548).

Podsumowanie danych z poszczególnych placówek służby zdrowia wskazuje, że w 2017 roku zatrzymała się tendencja spadkowa liczby osób korzystających z pomocy w związku z nadużywaniem alkoholu, zwiększyła się także liczba pacjentów pierwszorazowych.

Dane otrzymane z Punktów Konsultacyjnych

W Punktach Informacyjno-Konsultacyjnych udzielana jest pomoc specjalistyczna i informacyjna osobom z problemem alkoholowym, dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osobom współzależnym i DDA), ofiarom przemocy w rodzinie oraz sprawcom przemocy w rodzinie. W porównaniu z rokiem 2017 zwiększyła się ogólna liczba klientów punktów konsultacyjnych o 124 osoby oraz porad o 240. Wzrost liczby klientów odnotowano w dwóch kategoriach: w grupie dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym o 46 osób oraz w grupie osób z problemem alkoholowym o 96 osób.

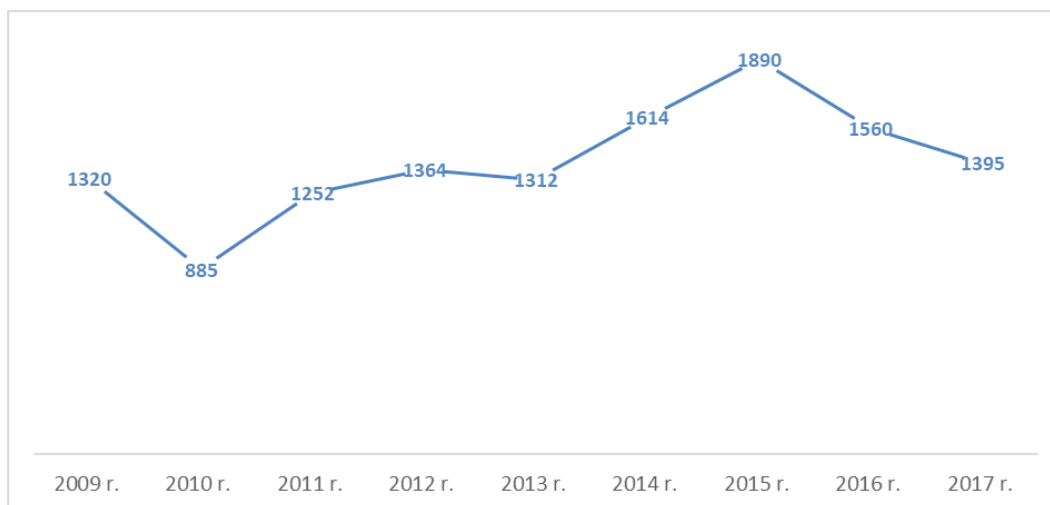

Wykres 3. Liczba klientów punktów konsultacyjnych w Płocku w latach 2011-2017.

Konsekwencje społeczne i prawne związane z używaniem alkoholu

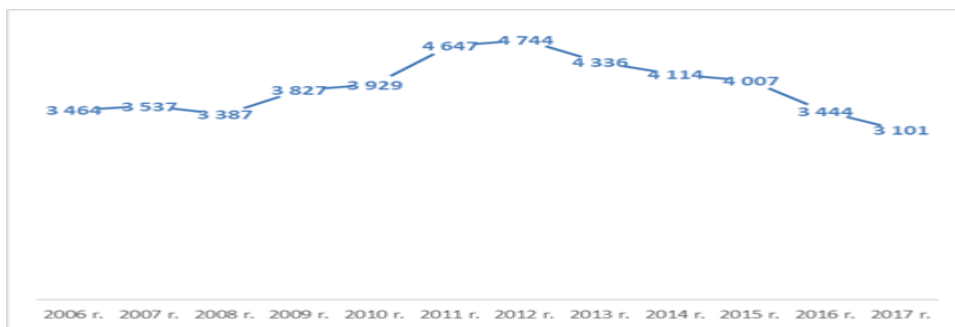
Niewłaściwe spożywanie alkoholu powoduje szereg problemów oraz szkód społecznych i prawnych, ma wpływ na popełnianie przestępstw i wykroczeń. Do szczególnie uciążliwych, ze względu na swoje złożone konsekwencje, należy zjawisko przemocy w rodzinie. Spożywanie alkoholu jest wiodącym czynnikiem towarzyszącym występowaniu przemocy w rodzinie i z tego względu przemoc domowa znajduje się na mapie polskich problemów alkoholowych.

1. W wyniku kontroli, a także innych działań w 2017 roku na terenie miasta Straż Miejska w Płocku ujawniła 437 wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (w 2016 roku 445 wykroczeń, w 2015 roku – 532, w 2014 roku – 556, w 2013 roku - 748). Liczba wykroczeń zmniejsza się systematycznie od 2012 roku. W 2017 roku Straż Miejska podjęła 420 interwencji dotyczących spożywania alkoholu w miejscach, w których jest to zabronione i stanowiło to 5,1% wszystkich zgłoszonych interwencji (w 2016 roku – 424 interwencje, w 2015 roku - 542, w 2014 roku – 522, w 2013 roku – 611). Od 2014 roku zwiększała się liczba interwencji ogółem wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, gdzie pozostawienie ich mogło zagrozić ich życiu lub zdrowiu albo porządkowi publicznemu. Natomiast w 2016 roku trend został odwrócony i odnotowano spadek tego rodzaju interwencji do 1 560 (spadek o 17,5%). W 2017 roku tendencja spadkowa została utrzymana – odsetek interwencji w odniesieniu do poprzedniego roku spadł o 10,6%. Najczęściej podejmowanym rodzajem interwencji było odwiezienie do Izby Wyrzeźwień – 1 270 i jest to spadek o 10,3% w stosunku do 2016 roku, kiedy takich interwencji było – 1 460 (w roku 2015 - 1 682). Liczbę interwencji przeprowadzonych wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, w których pozostawienie ich mogło zagrażać ich życiu lub zdrowiu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Liczba interwencji przeprowadzonych wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, w których pozostawienie ich mogło zagrażać ich życiu lub zdrowiu w latach 2009 – 2017.

2. Z danych Izby Wyrzeźwień w Płocku wynika, że od roku 2009 do roku 2012 liczba klientów zwiększała się systematycznie, natomiast w latach 2013-2017 zaobserwowano odwrócenie trendu i spadek liczby klientów. W 2017 roku liczba klientów zmniejszyła się o kolejne 343 osoby (spadek o 10%). Od 2010 roku systematycznie zmniejsza się liczba osób, które po raz pierwszy trafiły do Izby Wyrzeźwień. W 2017 roku w stosunku do 2009 roku nastąpił spadek o 68%, zaś w stosunku do roku 2016 o 11%.

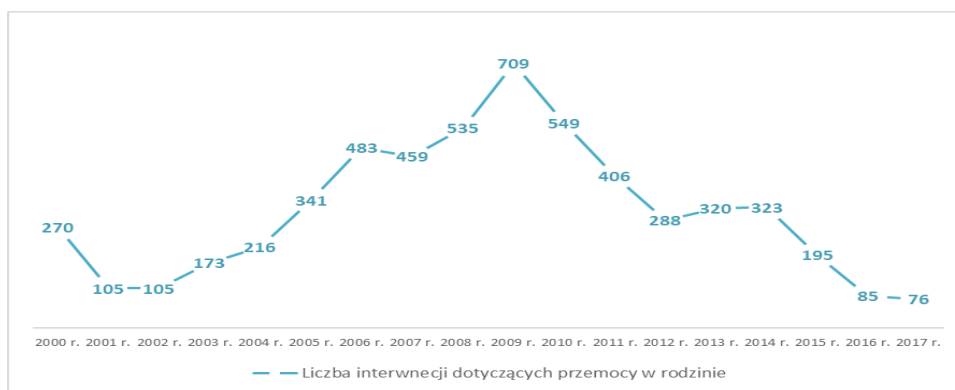

Wykres 5. Liczba pacjentów Izby Wyrzeźwień w latach 2006 – 2017.

3. Według danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Płocku w 2017 roku zatrzymano 1 046 osób dorosłych podejrzanych o popełnienie przestępstw i jest to spadek w porównaniu z rokiem 2016 o 5,6% (w 2016 roku zatrzymano 1 108 osób dorosłych podejrzanych o popełnienie przestępstw, co stanowiło spadek w porównaniu z rokiem 2015 o 40%, w 2015 roku - 1 848 osób, w 2014 roku - 2 035 osób). Liczba dorosłych podejrzanych o popełnienie przestępstwa w związku z alkoholem wyniosła 492 osoby (w 2016 roku - 283).

W 2017 roku Policja skierowała do Sądu 75 wniosków w związku z wykroczeniami przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu w związku z alkoholem (w 2016 roku – 49 wykroczeń, w 2015 roku – 130, w 2014 roku - 1 285, w 2013 roku – 421) oraz 65 wniosków w związku z wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu na drogach w związku z alkoholem (w 2016 roku – 20 wniosków, w 2015 roku – 62, w 2014 roku – 85, w 2013 roku – 65), co oznacza zwiększenie się skali problemów w tych dwóch obszarach w stosunku do 2016 roku.

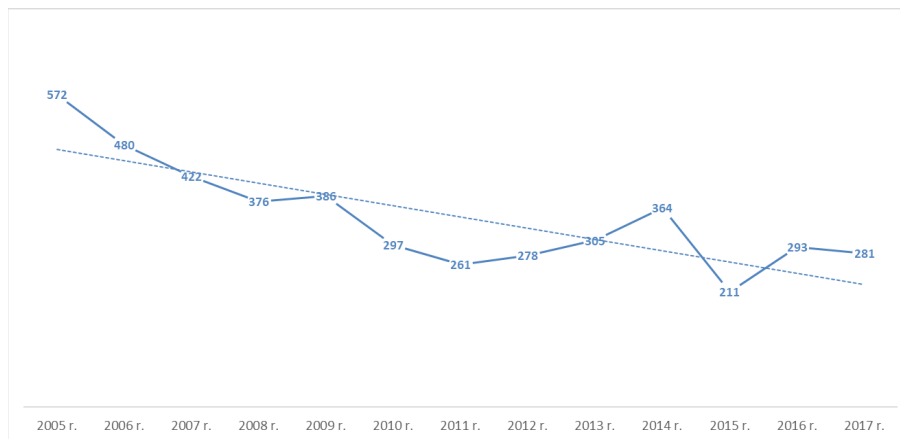
W 2017 roku Policja przeprowadziła ogółem 599 interwencji domowych, w tym 76 dotyczyło przemocy domowej, co stanowiło 12,7% ogółu interwencji i jest to poziom procentowy zbliżony do 2016 roku, zaś liczba interwencji (76) najniższa w analizowanym okresie i o 10% niższa w stosunku do roku 2016 (w 2016 roku – 703 interwencje, w tym 85 dotyczyło przemocy domowej, co stanowiło 12,1% ogółu interwencji, w 2015 roku - 693, w tym 195 dotyczyło przemocy domowej, co stanowiło 28,1% ogółu interwencji, w 2014 roku - 940 interwencji, w tym 323 dotyczyło przemocy domowej, co stanowiło 34,4% ogółu interwencji).

Wykres 6. Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2000 – 2017.

W 2017 roku Policja skierowała do sądu 25 spraw w sprawie znęcania się nad rodziną i jest to spadek w stosunku do roku 2016 o 10% (w 2016 roku – 28 spraw, w 2015 roku – 42, w 2014 roku - 17, w roku 2013 – 26).

4. W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku udzielił pomocy materialnej 3 894 rodzinom, w tym 281 rodzin (7,2%) korzystało z pomocy w związku z uzależnieniem lub nadużywaniem alkoholu przez któregoś z członków rodziny (w 2016 roku odpowiednio 3 604 rodzinom i 293 rodziny – 8,1%, w 2015 roku - 4 004 rodzinom i 211 rodzin - 5,3%, w 2014 roku - 4 458 rodzinom i 364 rodziny – 8,2%, w 2013 roku - 4 618 rodzin i 305 rodzin – 6,6%). W porównaniu z rokiem 2016 zmniejszyła się liczba rodzin objętych pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu o 4%. Analizując liczbę rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy materialnej na przestrzeni lat widać, że lata 2012-2014 przyniosły wzrost w tym zakresie, rok 2015 ponowny i istotny spadek (jest to liczba najmniejsza na przestrzeni lat 2005-2015), rok 2016 ponowny wzrost, natomiast rok 2017 spadek. Naniesiona na wykres linia trendu wskazuje na wyraźną tendencję spadkową. Dane na temat liczby rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny ilustruje poniższy wykres.

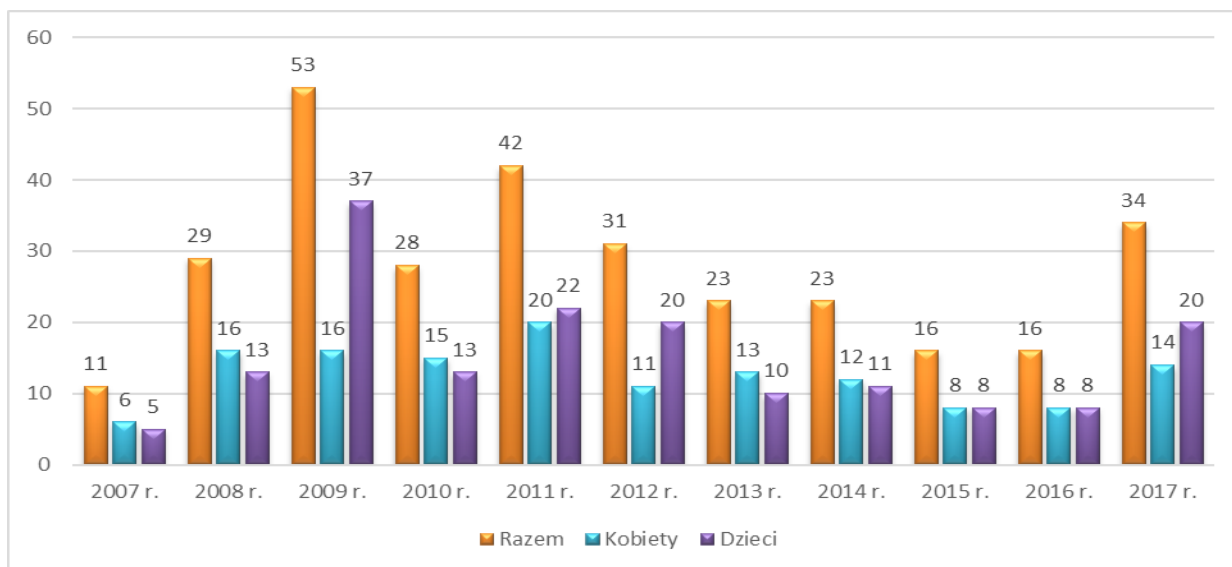
Wykres 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny w latach 2005-2017. Na wykresie zaznaczono linię trendu.

Ogólna kwota przeznaczona w roku 2017 na pomoc finansową dla rodzin z problemem alkoholowym znacząco wzrosła w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1 235 790,00 zł (w 2016 roku - 892 097,00 zł, w 2015 roku - 728 260,00 zł). Średnia roczna wielkość środków finansowych, jaka w ramach pomocy materialnej została przekazana rodzinom z powodu alkoholu wyniosła w 2017 roku 4 398,00 zł i jest wyższa niż w 2016 roku o 1 354,00 zł.

5. Z danych uzyskanych od Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że w 2017 roku poszczególne instytucje uruchomiły procedurę Niebieskie Karty w 240 przypadkach (w 2016 roku – 261 przypadków, w 2015 - 260). Najwięcej procedur wszczęła Policja – 180 (w 2016 roku – 178 procedur, w 2015 roku – 195), najmniej ochrona zdrowia – 1 (w 2016 roku – 2 procedury, w 2015 roku – 4), pomoc społeczna – 47 (w 2016 roku – 62 procedury, w 2015 roku - 50), ponadto 8 kart zostało sporządzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w 2016 i w 2015 roku – 7 kart) oraz 4 karty przez placówki oświaty (w 2016 roku – 12 karty, w 2015 roku – 4). Zespół Interdyscyplinarny dodatkowo zajmował się 189 sprawami (w 2016 roku – 185 sprawami, w 2015 roku - 178), które były kontynuacją procedury Niebieskie Karty z poprzednich lat. Zespół Interdyscyplinarny/grupa robocza sporządziła w 2017 roku 239 Niebieskich Kart „C” (w 2016 roku – 209, w 2015 roku - 249) oraz 206 Niebieskich Kart „D” (w 2016 roku – 175, w 2015 roku – 189). W 5 przypadkach (w 2016 roku – 6 przypadkach, w 2015 roku – 3) złożono do organów ścigania zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie, 34 osobom (w 2016 roku – 16 osobom, w 2015 roku - 24) zapewniono schronienie w związku z prowadzoną procedurą. Nie odnotowano żadnego przypadku odebrania dziecka z rodziny (w 2016 roku – 1 przypadek, w 2015 roku nie było takiego przypadku). Zakończono 237 procedur Niebieskie Karty (w 2016 roku – 257 procedur,

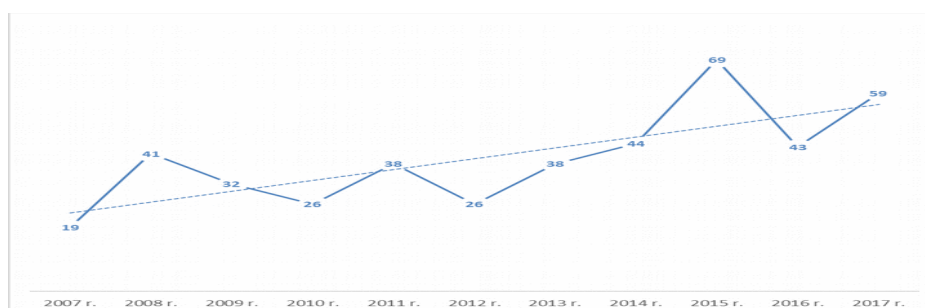
w 2015 roku – 253), w tym 66 w związku z ustaniem przemocy i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy (w 2016 roku – 92, w 2015 roku – 165) oraz 171 z powodu braku zasadności podejmowania działań (w 2016 roku – 165, w 2015 roku - 88).

6. W 2017 roku w Hostelu (Domu dla osób doznających przemocy w rodzinie) przebywało znacząco więcej osób – 34 osoby, w tym 14 kobiet i 20 dzieci (w 2016 i 2015 roku 16 osób – 8 kobiet i 8 dzieci, w 2014 roku 23 osoby - 12 kobiet i 11 dzieci, czyli tyle samo, co w 2013 roku - 13 kobiet i 10 dzieci). Dane odnośnie liczby osób przebywających w Hostelu w latach 2007-2017 ilustruje wykres poniżej.

Wykres 8. Liczba osób przebywających w Hostelu w latach 2007-2017.

7. Liczba przesłuchiowanych dzieci w Pokoju Przyjaznych Przesłuchań zwiększała się systematycznie od 2013 roku osiągając w 2015 roku poziom najwyższy w analizowanym okresie – 69 osób. W 2017 roku w Pokoju odbyło się 66 przesłuchań z udziałem 59 dzieci i 7 dorosłych – wzrost o 16 przesłuchań w stosunku do roku ubiegłego. W roku 2016 przesłuchano 43 dzieci, w stosunku do roku 2015 nastąpił spadek o 26 osób - 37,7% (w 2014 roku – 44 dzieci, w 2013 roku - 38).

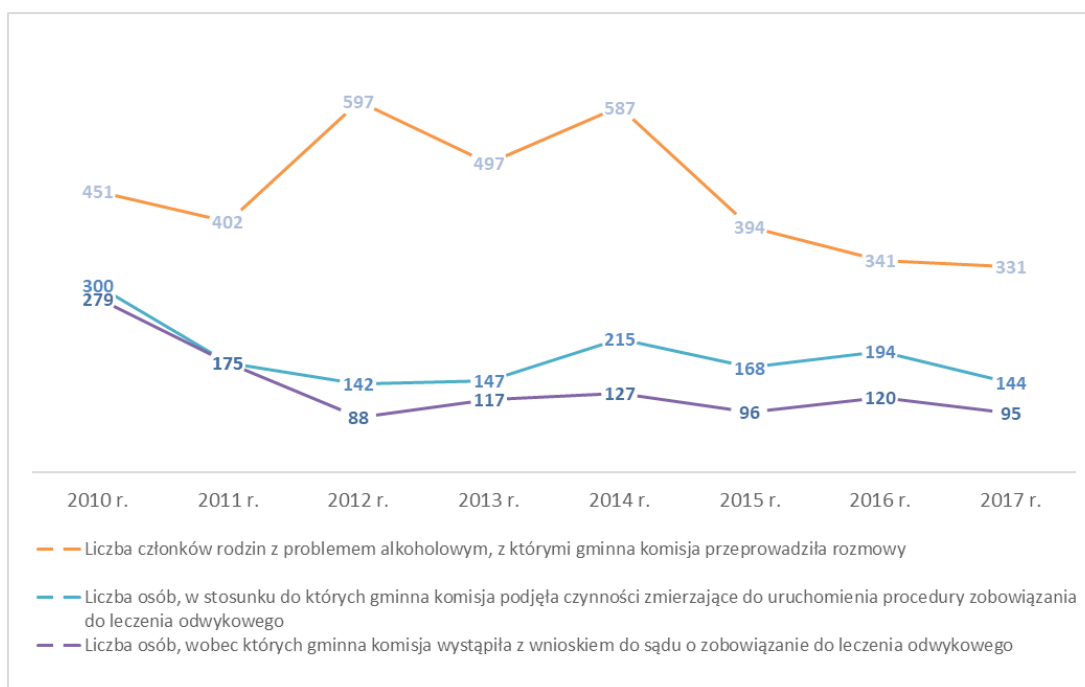

Wykres 9. Liczba przesłuchanych dzieci w Pokoju Przyjaznych Przesłuchań w latach 2007-2017.

8. W Ośrodku Opiekuńczo – Wychowawczym w Płocku w 2017 roku w Placówce Interwencyjnej przebywały 33 osoby (w 2016 roku – 38 osób, w 2015 roku – 42, w 2014 roku - 41, w 2013 roku – 49), a w Placówce Socjalizacyjnej – 35 osób (w 2016 roku – 40, w 2015 roku – 38, w 2014 roku - 36, w 2013 roku – 30). W placówce Interwencyjnej 18 wychowanków przebywało ze względu na ujawniony problem alkoholowy, narkotykowy lub przemoc w rodzinie, natomiast w Placówce Socjalizacyjnej 16 wychowanków zostało przyjętych ze względu na ujawniony problem alkoholowy, w tym 5 ze względu na problem alkoholowy

i narkotykowy i 1 dziecko ze względu na problem przemocy w rodzinie. W 2016 roku w każdej placówce osób przyjętych ze względu na ujawniony problem alkoholowy było 17 i po jednej osobie przyjętej z powodu przemocy.

9. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła w 2017 roku rozmowy z 331 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2016 o 10 osób (spadek o 3%), (w 2016 roku – 341 członkami rodzin, w 2015 roku – 394, w 2014 roku – 587, w 2013 roku - 497). W stosunku do 144 osób Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego (spadek w stosunku do 2016 roku o 50 osób – 25,8%). Wobec 95 osób Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2016 o 25 osób - o 20,8% (w 2016 roku – 120 osób, w 2015 roku – 96, w 2014 roku – 127, w 2013 roku – 117). W 2017 roku w porównaniu z rokiem 2016 zmniejszyła się zarówno liczba członków rodzin z problemem alkoholowym, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy, jak i liczba osób, wobec których Komisja uruchomiła czynności zmierzające do zastosowania leczenia odwykowego oraz liczba osób, wobec których wystąpiła z wnioskiem do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Wykres 10. Liczba osób, z którymi kontaktowała się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procedurze zobowiązania do leczenia odwykowego w latach 2010-2017.

Na przestrzeni lat 2012-2014 zwiększała się liczba osób doświadczających przemocy, z którymi kontaktowała się Komisja. Znaczący wzrost odnotowano w roku 2012 w stosunku do 2011 i jest to zapewne związane z wejściem w życie rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty. Natomiast w 2015 roku odnotowano w stosunku do 2014 roku spadek o 128 osób (o 80%). W 2016 roku nastąpił natomiast wzrost do 46 osób (43,7%). W 2017 roku odnotowano ponowny spadek do 23 osób. W roku 2014 w stosunku do roku 2013 zmniejszyła się o 54 (39,4%) liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowała się Komisja. W roku 2015 odnotowano kolejny spadek liczby osób stosujących przemoc – spadek o 53 osoby (63,8%), w 2016 roku nastąpił wzrost do 45 osób (50%), natomiast w 2017 roku spadek do 9 osób. W 2017 roku Komisja przeprowadziła 210 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i jest to identyczna liczba jak w 2016 roku.

Opracowany „Raport stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2017 rok” zawiera zestawienie problemów związanych z alkoholem w Płocku - mapę problemów alkoholowych, którą przedstawiono poniżej.

1. Zmiany dostępności napojów alkoholowych wynikają z działania rynku, a nie z prowadzonej polityki ograniczania dostępności fizycznej alkoholu

Od kilku lat obserwuje się spadek dostępności fizycznej napojów alkoholowych, co jest zgodne z perspektywą zdrowia publicznego. Warto jednak pamiętać, że w Płocku to rynek reguluje dostępność, a nie lokalna polityka wobec alkoholu, która zgodnie z ustawą *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* powinna zmierzać do ograniczenia dostępności alkoholu. Limit uchwalony przez Radę Miasta na poziomie 370 punktów przewyższał liczbę faktycznie wykorzystanych zezwoleń, należy go więc uznać za zbyt wysoki; jednak nie wpływał na wzrost ilości punktów sprzedających alkohol.

2. Problemy dotyczące całej populacji dzieci i młodzieży

Z badań przeprowadzonych w 2012 roku wynika, że odsetki młodzieży pijącej alkohol okazjonalnie (przynajmniej raz w ciągu roku) i często (przynajmniej raz w ciągu miesiąca) były w Płocku niższe od średniej krajowej (Sierosławski, Jabłońska, 2012). Wyniki badania ESPAD przeprowadzonego w 2016 roku (Sierosławski, 2016) pokazały spadek rozpowszechnienia, zwłaszcza regularnego picia alkoholu (przynajmniej raz w miesiącu) wśród płockiej młodzieży. Picie alkoholu wśród młodych mieszkańców Płocka jest nadal mniej rozpowszechnione niż w całej Polsce. Należy przy tym zaznaczyć, że dziewczęta częściej niż chłopcy piją napoje alkoholowe. Co więcej, 15-letnim dziewczętom częściej niż chłopcom w tym wieku zdarza się silne upicie się tzn. wypicie tyle, żeby np. zataczać się, bełkotać, nie pamiętać co się działo. Informacje z działających w Płocku instytucji na temat zachowań problemowych nietrzeźwych nastolatków (liczby interwencji Pogotowia Ratunkowego wobec nietrzeźwych osób niepełnoletnich, liczby nieletnich pacjentów z zatruciem alkoholowym oraz przebywających w Izbie Wytrzeźwień) wskazują, że problemy te dotyczą coraz mniejszej liczebnie grupy.

3. Problemy dotyczące dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innych członków takich rodzin

Na podstawie dostępnych danych można stwierdzić, że w Płocku maleje liczba osób potrzebujących szeroko zakrojonej pomocy w związku z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie. W 2016 roku, po raz pierwszy od roku 2012 spadła liczba dzieci korzystających z innych form pomocy – w ośrodku pracy podwórkowej i placówkach wsparcia dziennego realizujących program wychowawczy. Tendencja spadkowa utrzymała się również w 2017 roku.

4. Problemy zdrowotne dotyczące osób pijących szkodliwie i uzależnionych od alkoholu

Dane z płockich placówek służby zdrowia wskazują, że w 2017 roku odwróciła się tendencja malejąca ogólnej liczby osób zgłaszających się po pomoc w związku z nadmiernym piciem alkoholu. Utrzymała się natomiast tendencja spadkowa liczby osób, które trafiają do Izby Wytrzeźwień. Warto zwrócić szczególną uwagę na problemowe picie alkoholu u osób starszych, którzy są najliczniejszymi klientami Izby Wytrzeźwień.

5. Przestępczość i wykroczenia związane z piciem alkoholu

Z danych Straży Miejskiej wynika, że od kilku lat systematycznie spada liczba wykroczeń przeciwko przepisom ustawy *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, w tym liczba interwencji dotyczących spożywania alkoholu w miejscach, w których jest to zabronione. Spada także liczba interwencji wobec osób nietrzeźwych, których pozostawienie w miejscach publicznych mogło zagrażać ich życiu lub zdrowiu oraz liczba interwencji wobec osób nietrzeźwych polegająca na przewiezieniu ich do Izby Wytrzeźwień. Wciąż jednak te dwa ostatnie wskaźniki są wyższe niż w latach 2010 – 2013. Jednocześnie

Policja wskazuje na współwystępowanie popełnienia przestępstw i spożywania alkoholu na poziomie ponad 47% przypadków (istotny wzrost w porównaniu z 25% w 2016 roku). Zanotowano także istotne zmniejszenie się liczby policyjnych interwencji dotyczących przemocy w rodzinie.

6. Czynniki zwiększające ryzyko występowania problemów alkoholowych

Poważnym czynnikiem zwiększającym ryzyko wzrostu spożycia alkoholu i szkód z tym związanych jest duża dostępność punktów sprzedających napoje wysokoprocentowe. Warto podkreślić, że w Płocku odsetek 15-latków, którzy często kupują wódkę jest wyższy niż średnia krajowa i analogiczne odsetki w takich miastach jak Poznań, Wrocław, Bydgoszcz lub Kędzierzyn-Koźle, czyli we wszystkich miastach, w których w 2016 roku zrealizowano badania ESPAD (Sierosławski, 2016). Natomiast osoby niepełnoletnie w Płocku rzadziej niż rówieśnicy z innych miast kupują piwo. Wyniki badań ESPAD wskazują też na występowanie innych czynników ryzyka picia napojów alkoholowych przez młodzież, wspólnych dla Płocka i całego kraju. Do takich czynników należą: przekonanie o tym, że większość rówieśników pije alkohol (może prowadzić do wniosku: „Skoro wszyscy piją to ja też powinienem”), oczekiwanie raczej pozytywnych, niż negatywnych skutków picia oraz przyzwolenie rodziców na picie napojów alkoholowych, albo - brak wyraźnego zakazu picia do czasu osiągnięcia pełnoletniości wyrażonego przez rodziców. W Płocku tylko około połowa gimnazjalistów spotyka się z takim bezwzględnym zakazem ze strony swoich rodziców.

Istniejące zasoby Płocka w sferze profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Poniżej zostały przedstawione informacje na temat form udzielanej pomocy oraz rodzaju działań prowadzonych przez instytucje, placówki leczenia odwykowego, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe z zakresu szeroko rozumianych problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym z obszaru promocji zdrowia, profilaktyki oraz redukcji szkód, rehabilitacji zdrowotnej, społecznej oraz zawodowej. Przedstawione działania skierowane do społeczności lokalnej - do wszystkich mieszkańców Płocka, którzy spotykają się z problematyką uzależnień. Szczegółowa informacja na temat bezpłatnej pomocy dla mieszkańców Płocka z ww. obszaru dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka www.plock.eu.

A. Pomoc dla osób z problemem alkoholowym, problemem przemocy w rodzinie oraz ich rodzin

Placówki leczenia odwykowego, działania prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe oraz grupy samopomocowe.

Placówki leczenia odwykowego:

- Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ośrodku Medyczo-Psychologicznym „Vide” w Płocku,
- Pododdział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Ośrodku Medyczo-Psychologicznym „Vide” w Płocku.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu,
- podejmowanie działań zmierzających do zobowiązania do leczenia odwykowego,
- zawiadamianie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie o zaistniałej przemocy w rodzinie (wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”).

Pozostałe miejsca/formy pomocy specjalistycznej:

- punkty konsultacyjne oraz poradnia profilaktyczno-konsultacyjna dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, ofiar i sprawców przemocy oraz członków ich rodzin,
- ośrodek interwencji kryzysowej,
- ośrodki profilaktyki i terapii uzależnień,
- Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi,
- Hostel (Dom dla osób doznających przemocy w rodzinie),
- Pokój Przyjaznych Przesłuchań,
- stowarzyszenia abstynenckie,
- telefon interwencyjno-wspierający dla osób doznających przemocy domowej lub świadków przemocy,
- mieszkania chronione dla osób „wychodzących z przemocy w rodzinie”,
- działania związane z pracą w środowisku – streetworking.

Grupy wsparcia oraz samopomocowe:

- grupy wsparcia AA (Anonimowi Alkoholicy),
- grupy wsparcia A1 – Anon (wspólnota rodzin i bliskich osób z problemem alkoholowym),

- grupy DDA (wspólnota dorosłych osób pochodzących z rodzin alkoholowych - Dorosłe Dzieci Alkoholików),
- grupy wsparcia dla ofiar przemocy,
- spotkania motywacyjno – edukacyjne dla osób z problemami alkoholowymi.

Punkty konsultacyjno-informacyjne oferują następujące formy pomocy:

- rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- prowadzenie interwencji kryzysowej,
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do specjalistycznego leczenia,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom,
- prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- udzielanie konsultacji sprawcom przemocy w rodzinie,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym/terapii,
- udzielanie pomocy prawnej,
- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy,
- psychoedukacja, terapia pedagogiczna i logopedyczna dla dzieci,
- terapia psychologiczna indywidualna, grupowa, małżeńska, w tym dla osób z problemami emocjonalnymi na skutek uzależnień i przemocy w rodzinie.

W punktach udzielana jest interdyscyplinarna pomoc przez psychologów, pedagogów, prawników, logopedów, neurologopedę, mediatorów, profilaktyka uzależnień, specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, kuratora sądowego, doradcę rodzinnego, terapeutów uzależnień, instruktora terapii uzależnień (osoba posiadająca certyfikat instruktora terapii uzależnień nadany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych). Dostępność do punktów dostosowana jest do potrzeb mieszkańców – dyżury odbywają się od poniedziałku do piątku.

Zajęcia dla rodziców dzieci uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Zajęcia prowadzone są w ośrodkach profilaktyki i terapii prowadzonych przez: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Kai Kairos”, Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań” oraz w Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej MONAR w Płocku.

Na terenie Płocka osoba doświadczająca przemocy i sprawca przemocy może otrzymać profesjonalną pomoc w następujących miejscach oraz formach:

- w punktach konsultacyjnych,
- w Hostelu (Domu dla osób doznających przemocy w rodzinie),
- w Noclegowni dla Kobiet i Matek z Dziećmi,
- w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- w grupach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- w grupach roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- w Pokoju Przyjaznych Przesłuchań,
- telefonie interwencyjno-wspierającym dla osób doznających przemocy domowej lub świadków przemocy,
- w mieszkaniach chronionych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Płocku działają następujące podmioty: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Straż Miejska.

B. Pomoc udzielana dzieciom oraz młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz grup ryzyka

Placówki wsparcia dziennego:

- Kluby Profilaktyki Środowiskowej,
- świetlice miejskie,
- świetlice środowiskowe.

W placówkach wsparcia dziennego realizowane są działania mające na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, promocję zdrowego stylu życia, udzielanie pomocy specjalistycznej oraz wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży.

Bezpłatny wypoczynek dla dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin z problemem alkoholowym, przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem:

- kolonie letnie,
- zimowiska.

Działania realizowane przez instytucje, szkoły oraz organizacje pozarządowe skierowane do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie.

C. Działalność profilaktyczna

Systematyczna realizacja kompleksowych działań profilaktycznych na wszystkich szczeblach edukacji ze szczególnym uwzględnieniem działań o potwierdzonej skuteczności, rekomendowanych w ramach *Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego*.

Realizacja pozaszkolnych - środowiskowych działań profilaktycznych:

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- projekty realizowane przez instytucje,
- zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe.

Działalność edukacyjno-informacyjna

- przekazywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych lokalnym podmiotom zajmującym się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- udział w kampaniach ogólnopolskich,
- realizacja zajęć skierowanych do rodziców,
- organizacja szkoleń i konferencji dla przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Głównym celem Programu jest rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Do szczegółowych celów *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok* należy:

1. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu,
2. ograniczenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu,
3. ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz skali zjawiska przemocy w rodzinie,
4. ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez systematyczną realizację działań profilaktycznych,
5. doskonalenie działań z zakresu promocji zdrowego stylu życia, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej,
6. zwiększenie skuteczności istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie poprzez udzielanie kompleksowej pomocy specjalistycznej.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- V. Działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.
- VI. Wydzielenie w budżecie miasta Płocka środków finansowych przeznaczonych na realizację *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*.
- VII. Opiniowanie wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

ZADANIE I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych, wykonujących działalność leczniczą w formie świadczeń stacjonarnych i całodobowych oraz ambulatoryjnych w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej*. Od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielanego przez ww. podmioty. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Zadaniem samorządu jest podejmowanie działań służących zwiększeniu dostępności, poszerzeniu i doskonaleniu oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu oraz zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. współpracę z placówkami lecznictwa odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych od alkoholu, osób używających alkoholu w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz ich rodzin,
2. rozszerzenie oferty programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, dorosłych dzieci alkoholików oraz ich rodzin,
3. finansowanie świadczeń zdrowotnych z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu dla osób uzależnionych oraz psychoterapii dla osób współuzależnionych, wykraczających poza zakres podstawowej oferty terapeutycznej,
4. wspieranie placówek lecznictwa odwykowego w zakresie realizacji elementów programów ograniczania picia alkoholu,
5. wspieranie rozwoju placówek lecznictwa odwykowego, doposażenie placówek odwykowych w pomoce i sprzęt niezbędny do diagnozy, leczenia i prowadzenia zajęć terapeutycznych, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów,
6. opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry,
7. opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
8. dofinansowanie kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej pracowników lecznictwa odwykowego – szkoleń i kursów specjalistycznych, staży, superwizji, itp., w tym w zakresie realizacji programów ograniczania picia alkoholu.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba osób uczestniczących w rozszerzonych programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych,
2. liczba pacjentów uzależnionych od alkoholu biorących udział w programach ograniczania picia alkoholu,
3. liczba pracowników lecznictwa odwykowego podnoszących kwalifikacje zawodowe,
4. liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym,
5. liczba osób uzależnionych oraz pijących alkohol szkodliwie, objętych świadczeniami opieki psychiatrycznej i placówek lecznictwa odwykowego.

ZADANIE II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach zadania podejmowane będą kompleksowe specjalistyczne działania mające wpływ na poprawę funkcjonowania rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz rodzin zagrożonych uzależnieniem. Pomoc będzie oferowana w szczególności w formie poradnictwa, działań terapeutycznych oraz edukacyjnych skierowanych do wszystkich członków rodziny. Znaczna część działań skierowana będzie do dzieci i młodzieży wychowujących się w takich rodzinach, z uwagi na to, że problemy alkoholowe występujące w rodzinie mają bardzo negatywny wpływ na ich prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny. Działania te będą miały w szczególności na celu poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej oraz opiekuńczej. W ramach zadania realizowane będą również działania mające na celu zapobieganie przemocy oraz zapewnienie stałej, kompleksowej i profesjonalnej pomocy specjalistycznej z ww. zakresu. Podejmowane będą ponadto działania interwencyjne i edukacyjne adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie, upowszechniane będą informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym. Potrzebę dalszego wspierania lokalnej infrastruktury pomocowej dla mieszkańców Płocka potwierdzają wyniki „Raportu stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2017 rok”.

Ważnym elementem będzie dalsze podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udzielania pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. tworzenie nowych i wspieranie istniejących miejsc wsparcia dla dzieci i młodzieży, w tym w szczególności z rodzin z problemem alkoholowym oraz z grup podwyższonego ryzyka, mających na celu udzielanie pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej, m. in. finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego: klubów profilaktyki środowiskowej, miejsc pracy podwórkowej oraz ewaluacja ich działalności,
2. finansowanie prowadzenia zajęć oraz projektów promujących zdrowy styl życia oraz stanowiących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu,
3. finansowanie projektów profilaktycznych oraz działalności grup socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży pochodzącej w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych oraz wykazującej zaburzenia zachowania,
4. organizowanie i finansowanie superwizji oraz konsultacji dla pracowników placówek udzielających pomocy dzieciom i młodzieży, w tym z rodzin z problemem uzależnienia,
5. organizację i/lub dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe/przemoc w rodzinie, rodzin zagrożonych uzależnieniem, połączonego z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień,
6. działalność prowadzoną w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, w tym pokrycie kosztu funkcjonowania punktu konsultacyjnego, prowadzenie grup wsparcia, zajęć terapeutycznych, itp.,
7. finansowanie wynagrodzenia specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym, nadużywającym alkoholu, rodzicom, których dzieci upijają się, ofiarom i sprawcom przemocy oraz ich rodzinom, w tym w ramach punktów konsultacyjnych oraz w formie pracy streetworkerów zajmujących się wsparciem osób uzależnionych od alkoholu przebywających na ulicy, na klatkach schodowych, na terenie ogródków działkowych, w pustostanach, w piwnicach itp.,
8. prowadzenie i finansowanie działań w zakresie pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, ofiar i sprawców przemocy oraz ich rodzin, w tym w ramach działań

- stowarzyszeń abstynenckich,
9. prowadzenie oraz finansowanie oddziaływań rehabilitacyjnych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin, w tym w ramach działań stowarzyszeń abstynenckich,
 10. współpracę i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych oraz grup wsparcia, współdziałanie w zakresie propagowania stylu życia bez uzależnień, w tym wspieranie zajęć socjoterapeutycznych dla rodzin osób uzależnionych,
 11. współpracę oraz wspieranie działalności Domu dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (Hostelu), który jest prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku,
 12. współpracę w zakresie funkcjonowania oraz wspieranie działalności Pokoju Przyjaznych Przesłuchań – ofiar i świadków przestępstw, prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku,
 13. tworzenie, finansowanie i dofinansowywanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin, w tym terapii, warsztatów i zajęć psychoedukacyjnych dla małżeństw/par i rodzin z problemem alkoholowym,
 14. wspieranie oddziaływań rehabilitacyjnych wobec osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu, w tym w ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Płocku:
 - a) zapewnienie wstępnych działań interwencyjnych w sytuacji kryzysu w funkcjonowaniu społecznym,
 - b) współpraca w zakresie prowadzenia pracy socjalnej, w tym praca w środowisku,
 - c) prowadzenie działań motywacyjnych z zakresu terapii uzależnień oraz działań socjoterapeutycznych,
 - d) zapewnienie porad edukacyjno-konsultacyjnych oraz informacyjnych,
 15. wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do ww. osób oraz osób nie radzących sobie ze złością i agresją,
 16. dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie podnoszenia kompetencji osób udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, w tym w zakresie problematyki FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy) oraz FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, wychowawców placówek wsparcia dziennego itp.,
 17. podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym pracujących z rodzinami osób uzależnionych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, poprzez organizację/finansowanie szkoleń, porad, superwizji, seminariów, konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie, a także dotyczących współpracy służb i instytucji w ww. zakresie,
 18. wspieranie pracy przedstawicieli instytucji udzielających pomocy dzieciom i rodzinie z problemami wynikającymi z uzależnień oraz przemocy w rodzinie, w szczególności w zakresie współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Płocku,
 19. organizację zajęć dla rodziców o charakterze profilaktycznym mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych oraz przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami pojawiającymi się w procesie wychowania dzieci,
 20. organizacja zajęć dla osób dorosłych w zakresie edukacji na temat szkód wynikających z używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz możliwości udzielania pomocy,
 21. prowadzenie wsparcia i terapii dla dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodziców i opiekunów,
 22. prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym wobec dzieci oraz włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy,
 23. prowadzenie działań informacyjnych, dotyczących możliwości otrzymania pomocy na terenie miasta w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie – w ośrodkach pomocy społecznej, podmiotach leczniczych, policji, parafiach, siedzibach organizacji pozarządowych, punktach konsultacyjnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, poradniach zdrowia psychicznego, placówkach wsparcia dziennego itp.,
 24. prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości

przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym, przekazywanie materiałów edukacyjno- informacyjnych.

Ważną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym pełni **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, podejmująca czynności zmierzające do zobowiązania do leczenia odwykowego.

Zadania Komisji

1. Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:
 - a) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
 - b) przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji, m. in. Prokuratury Rejonowej, Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Izby Wyrzeźwień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
 - c) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
 - d) monitorowanie przebiegu leczenia,
 - e) podejmowanie działań w stosunku do osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz kierowanie ich do miejsc pomocy specjalistycznej.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
 - a) zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do Komisji,
 - b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
 - d) występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.
3. Kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci.
4. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
5. Wszczywanie procedury „Niebieskie Karty”.
6. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Kierowanie osób uzależnionych, współuzależnionych i doznających przemocy w rodzinie do instytucji świadczących usługi specjalistyczne. Współpraca z instytucjami - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Policji, Izłą Wyrzeźwień, Poradnią Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Prokuraturą, Sądem, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie itp. w sprawach osób zgłoszonych do Komisji.
7. Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych powoływanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.
8. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, w tym szkolenia w zakładach pracy.
9. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu poprzez:
 - a) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
 - b) prowadzenie działań kontrolnych (w tym w formie działalności profilaktyczno-edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
 - c) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

10. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Wydawanie komunikatów i opinii zawierających stanowisko w sprawie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
12. Współpraca z mediami w zakresie działalności prowadzonej przez Komisję.
13. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną, w zespołach i na posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie w formie umowy cywilnoprawnej w wysokości:
 - 50,00 zł brutto za 1 godzinę pracy dla członka Komisji w zespole motywującym do podjęcia leczenia oraz na posiedzeniach Komisji,
 - 65 zł brutto za 1 godzinę pracy dla Przewodniczącego Komisji w zespole motywującym do podjęcia leczenia oraz na posiedzeniach Komisji,
 - 40,00 zł brutto dla członka Komisji za kontrolę 1 punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w tym w formie działalności profilaktyczno-edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - 30,00 zł brutto za opracowanie 1 wniosku do Sądu/Prokuratury w sprawach dotyczących osób zgłaszanych do Komisji.Członkom Komisji przysługuje również dofinansowanie kosztów udziału w szkoleniach, seminariach i konferencjach.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba placówek realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
2. liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
3. liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
4. liczba placówek realizujących program socjoterapeutyczny,
5. liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program socjoterapeutyczny,
6. liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym biorącej udział w zajęciach odbywających się w placówkach realizujących program socjoterapeutyczny,
7. liczba innych miejsc udzielających wsparcia dzieciom/rodzinom z problemem alkoholowym,
8. liczba dzieci/rodzin biorących udział w zajęciach organizowanych w innych miejscach udzielających wsparcia dzieciom/rodzinom z problemem alkoholowym,
9. liczba osób uczestniczących w specjalistycznych formach pomocy,
10. liczba osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu uczestniczących w działaniach pomocowych i rehabilitacyjnych,
11. liczba punktów konsultacyjnych,
12. liczba osób, którym udzielono porad w punkcie konsultacyjnym,
13. liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym,
14. liczba osób objętych pomocą w ramach pracy streetworkerów,
15. liczba osób biorących udział w programie edukacyjno-korekcyjnym dla sprawców przemocy i osób nie radzących sobie ze złością i agresją,
16. liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji z zakresu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
17. liczba uczestników szkoleń/konferencji z zakresu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
18. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w wypoczynku,
19. liczba osób uczestniczących w warsztatach umiejętności rodzicielskich,
20. liczba osób korzystających z oferty stowarzyszeń abstynenckich,

21. liczba publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych,
22. liczba osób zgłoszonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
23. liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia odwykowego,
24. liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, skierowanych do sądu,
25. liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W ramach zadania prowadzone będą działania profilaktyczne skierowane do wszystkich mieszkańców Płocka. Realizowane projekty będą uwzględniały jednoczesne oddziaływania skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do ich rodziców, co podnosić będzie skuteczność prowadzonych działań. Głównym celem zadania będzie opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży oraz ograniczenie problemów związanych z piciem alkoholu w szczególności poprzez wzmacnianie czynników chroniących. Realizowane działania będą koncentrowały się na przygotowaniu młodych ludzi do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, jak również promocji zdrowego stylu życia wolnego od środków uzależniających.

Działania skierowane do rodziców będą polegały na rozwijaniu umiejętności wychowawczych rodziców, zwiększaniu świadomości w zakresie zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych przez ludzi młodych oraz kształtowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich.

W ramach zadania upowszechniane oraz wdrażane będą programy profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, w ramach *Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*. W ramach profilaktyki uniwersalnej realizowane będą działania biorące pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych oraz czynniki chroniące wspierające prawidłowy rozwój.

Realizowane będą ponadto działania mające na celu podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki uzależnień oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych, w szczególności skierowane do nauczycieli, pedagogów i psychologów.

Zgodnie z wnioskami zawartymi w „Raporcie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2017 rok”, kontynuowane będą działania w jak największym stopniu oparte o rekomendowane programy profilaktyczne oraz ograniczane działania o niepotwierdzonej skuteczności. Przeprowadzona będzie diagnoza problemów alkoholowych oraz badania na temat rozpowszechnienia oraz wzorów picia alkoholu w populacji dzieci i młodzieży.

Realizowane działania uwzględniały będą profilaktykę:

1. uniwersalną - ukierunkowaną na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów,
2. selektywną - ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami,
3. wskazującą - ukierunkowaną na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, które ujawniają pierwsze symptomy upijania się lub eksperymentowania z narkotykami.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. realizację programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach *Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*, innych programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz agresji, jak również edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
2. realizację programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi,
3. realizację środowiskowych (pozaszkolnych) działań profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodziców,
4. realizację projektów profilaktycznych typu konkursy, festyny, pikniki, turnieje sportowe itp. stanowiących uzupełnienie realizowanych programów profilaktycznych,
5. dofinansowanie wycieczek oraz wyjazdów dzieci i młodzieży związanych z realizacją programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych,
6. realizację programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych np. grupy liderские, gazetki, audycje radiowe itp.,
7. realizację zajęć promujących zdrowy styl życia i stanowiących alternatywę wobec środków uzależniających oraz zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży,
8. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych oraz programach socjoterapeutycznych,
9. podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych, rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych, podnoszących kompetencje wychowawcze i profilaktyczne oraz ułatwiających tworzenie programów wychowawczo-profilaktycznych szkoły,
10. organizację konferencji i szkoleń na temat lokalnych problemów wynikających z uzależnień oraz mających na celu podnoszenie wiedzy na temat różnych form działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień,
11. podejmowanie działań przeznaczonych dla osób dorosłych/rodziców, których celem jest rozwijanie kompetencji wychowawczych, wspieranie abstynencji dziecka, przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz edukacja na temat szkód wynikających z używania substancji psychoaktywnych – prowadzenie warsztatów, konsultacje specjalistów itp.,
12. organizowanie i wspieranie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia, w tym picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz mających na celu przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych, zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych itp.,
13. prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
14. prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, zasobów i efektów podejmowanych działań w środowisku lokalnym,
15. przeprowadzenie badań ankietowych ESPAD – „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną”,
16. prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców – kampanie edukacyjne związane z promowaniem trzeźwości kierowców, dystrybucja materiałów edukacyjnych itp.,
17. prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych, w tym działań w środowisku pracy,
18. prowadzenie działań na rzecz promowania abstynencji i trzeźwego stylu życia,
19. wspieranie działań związanych z podnoszeniem kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi,
20. wspieranie działań z zakresu wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób pijących alkohol

- ryzykownie i szkodliwie,
21. współpracę z mediami w zakresie propagowania wiedzy, dotyczącej profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 22. zakup oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu profilaktyki i uzależnień.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba placówek realizujących działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
2. liczba programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
3. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych,
4. liczba młodzieży uczestniczącej w programach profilaktyczno–interwencyjnych,
5. liczba realizowanych programów rekomendowanych,
6. liczba osób uczestniczących w programach rekomendowanych,
7. liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w programach rówieśniczych,
8. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w kampaniach promujących zdrowy styl życia,
9. liczba i rodzaj projektów skierowanych do rodziców,
10. liczba rodziców uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych,
11. liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji,
12. liczba przeszkolonych osób, w tym realizatorów programów,
13. liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych,
14. liczba zrealizowanych projektów badawczych,
15. liczba publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych,
16. liczba publikacji skierowanych do rodziców,
17. liczba publikacji skierowanych do osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
18. liczba podmiotów realizujących metodę wczesnego rozpoznawania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
19. liczba osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie objętych wczesnym rozpoznaniem i interwencją.

ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania polegać będzie na wspieraniu i dofinansowaniu projektów z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez instytucje. W ramach zadania dofinansowane będą ponadto działania realizowane przez organizacje pozarządowe zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego stylu życia, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielania pomocy specjalistycznej osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin,
2. wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, udzielaniem pomocy specjalistycznej osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin, osobom pijącym alkohol ryzykownie i szkodliwie -

- zgodnie z zasadami określonymi w ww. ustawie,
3. wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych oraz grup wsparcia, współdziałanie w zakresie propagowania stylu życia bez uzależnień,
 4. organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
 5. zakup pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno-informacyjnych przeznaczonych na pakiety edukacyjno-informacyjne, które będą przekazywane placówkom oświatowo-wychowawczym, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym zajmującym się profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
 6. współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, w szczególności z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytutem Psychiatrii i Neurologii, Fundacją Dajmy Dzieciom Siłę, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia,
2. liczba projektów realizowanych przez podmioty, którym udzielono wsparcia,
3. liczba osób uczestniczących w projektach realizowanych przez podmioty, którym udzielono wsparcia.

ZADANIE V

Działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* organy samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania. W świetle powyższego w Płocku obowiązują następujące akty prawa miejscowego:

1. Uchwała Nr 787/XLVIII/2018 Rady Miasta Płocka z dnia 24 maja 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka,
2. Uchwała Nr 788/XLVIII/2018 Rady Miasta Płocka z dnia 24 maja 2018 roku w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Płocka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia zakazu sprzedaży, podawania oraz spożywania napojów alkoholowych w miejscach, obiektach lub na określonych obszarach miasta

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Płocka.

ZADANIE VI

Wydzielenie w budżecie miasta Płocka środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 11' *ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4' ust. 1 ww. ustawy gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ustawy. Uzyskane środki finansowe z wymienionych opłat zostają zabezpieczone w budżecie Miasta i przeznaczone będą na realizację *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii*. Na realizację zadań ww. Programów zaplanowano środki finansowe w wysokości nie mniejszej niż 2 700 000,00 zł. Wysokość środków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* określona będzie w Uchwale Budżetowej Miasta Płocka na rok 2019.

ZADANIE VII

Opiniowanie wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W celu prawidłowego wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* powołuje się *Zespół Opiniujący Wydatki Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii* w następującym składzie:

1. Zastępca Prezydenta Miasta ds. Polityki Społecznej – przewodniczący
2. Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka – wiceprzewodniczący
3. Dyrektor Wydziału Edukacji i Kultury Urzędu Miasta Płocka – członek
4. Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – członek
5. Pracownik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka – członek.